

Farní kostel sv. Jana Nepomuckého a sv. Mikuláše

v Ostravě-Staré Bělé

250 let od položení základního kamene
1776-2026
225 let od posvěcení chrámu
1801-2026

- ***Fragmenty z historie***

Co je kostel?

Pro milovníky architektury je úžasnou stavbou.
Pro historiky svědectvím minulosti.
Pro ty, které nezajímá, snad zbytečností.
Pro křesťany je domovem, chrámem, hradem.
Je jim v něm dobře,
vnímají Boží blízkost a zakoušejí bezpečí.
Je domem modlitby, srdcem obce.
Každý je v něm vítán, kdo v něm poklekne,
i ten, kdo jen přijde a rozhlédne se.

Je pro blízké i vzdálené,
nikdo v něm není cizí.

Každý kostel je Božím prstem ukazujícím k nebi
a vyzývajícím člověka,
aby se pozvedl z prachu k vyšším věcem.

/biskup Pavel Posád/

Krása, jak známo, povznáší srdce člověka a probouzí v lidech dobro.
Naši předkové to nejlepší umění vytvářeli k oslavě Boží.
Kostel je místem modlitby a bohoslužby, místem setkání člověka s Bohem.
Umění otevírá srdce člověka Bohu, jenž je krása sama.
V kostele lidé nacházejí Boží přítomnost
a rádi se na toto po staletí promodlené místo vracejí.

/P. Josef Rybecký/

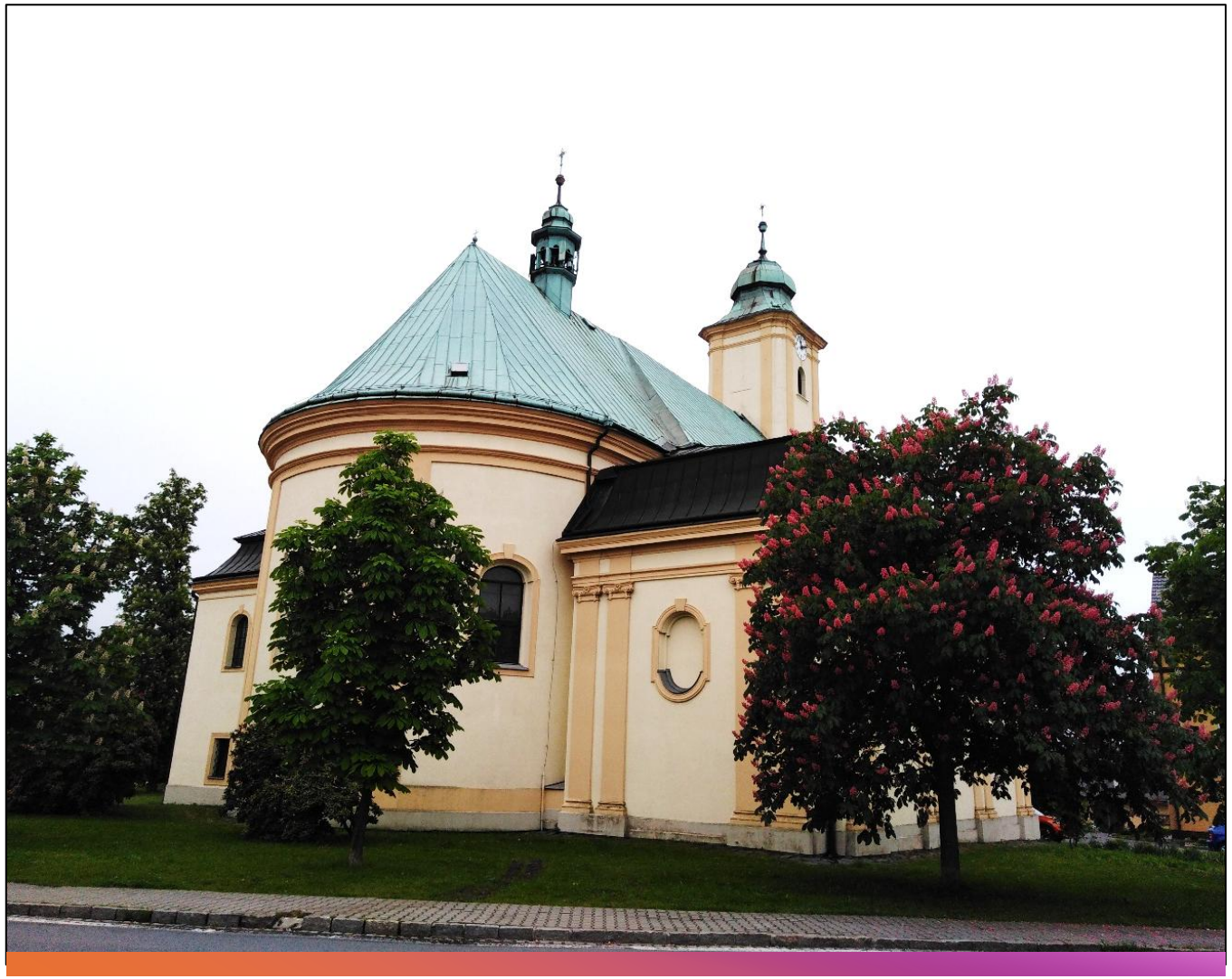
Chrám, který je zasvěcen sv. Janu Nepomuckému a sv. Mikuláši, je významnou dominantou a nevšední kulturní památkou nejen Staré Bělé, ale celého Ostravska. Z tohoto důvodu mohou k němu s hrdostí vzhlížet nejen ti, kteří jej pravidelně navštěvují, ale všichni místní občané.

+

Každá chrámová stavba bez ohledu na velikost,
stáří, krásu, kulturní hodnotu byla postavena
ne jako architektonický pomník,
ale jako posvátné místo, kde se křesťané
při liturgických slavnostech setkávají s Bohem
i se sebou navzájem. K tomuto prvotnímu
a základnímu účelu slouží a napomáhá
také umělecko-kulturní hodnota
a architektonické provedení stavby.

P. Pavel Forgač

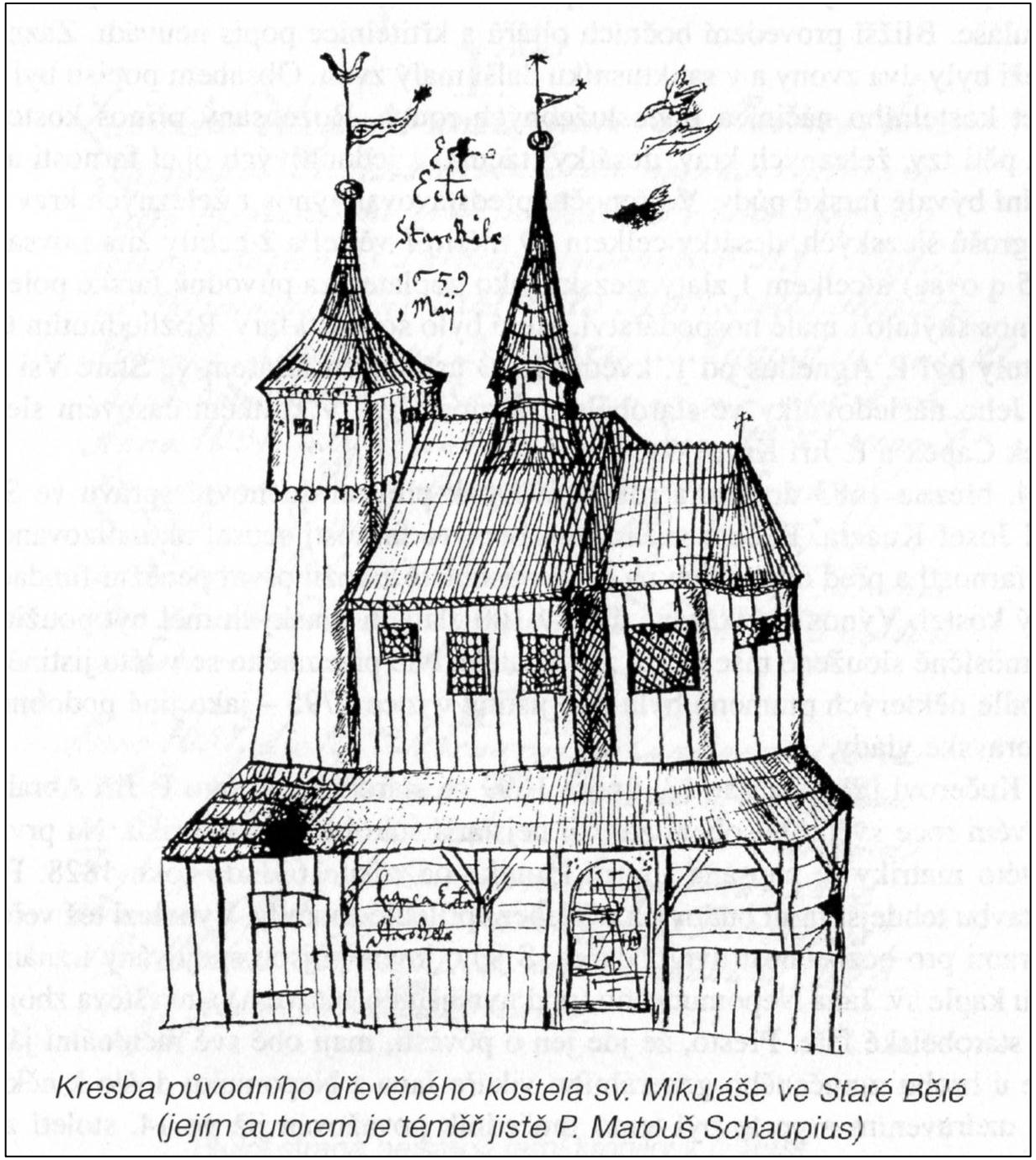

Farní kostel sv. Jana Nepomuckého a sv. Mikuláše ve Staré Bělé je situovaný na vyvýšeném místě ve středu obce. Autorem návrhu kostela byl dle pramenů příborský stavitel Václav Röhrich.
Chrám je jednolodní pozdně barokní architektura obdélného půdorysu s mírně ustupujícím kněžištěm a polokruhovým závěrem, s přistavěnou dvoupodlažní sakristií a novodobou kaplí po stranách kostela. Loď a kněžiště jsou zastřešeny sedlovou střechou, sakristie a kaple pak mansardovou střechou. Hlavní rozměry kostela jsou: délka 28,45m, šířka 14,07m, výška 14,86m.
Stavbě dominuje 37m vysoká věž, nad kněžištěm se tyčí malá věž, neboli sanktusník.

+

Kostel sv. Jana Nepomuckého ve Staré Bělé je jedna z mála staveb z přelomu 18. a 19. století v ostravském regionu, které svébytným způsobem dokázaly spojit prvky pozdního baroka (rokoka) s prvky baroka rustikálního. Je zapsán do seznamu kulturních památek. Na rozdíl od jiných chrámových staveb se tato památka dochovala v nezměněné původní podobě až do dnešní doby.

Kresba původního dřevěného kostela sv. Mikuláše ve Staré Bělé (jejím autorem je téměř jistě P. Matouš Schaupius)

Předchůdcem stávajícího kostela sv. Jana Nepomuckého byl **dřevěný kostel**, zasvěcený svatému Mikuláši.
Na základě pramenů se můžeme domnívat, že kostel sv. Mikuláše existoval již na počátku 16. století. Bližší informace o provedení a vybavení prvého farního kostela se dovídáme od pana faráře P. Matouše Schaupiuse, který se zapsal do historie farnosti zejména tím, že s největší pravděpodobností osobně pořídil nejstarší známou kresbu kostela sv. Mikuláše. Na této kresbě datované 1. 5. 1659 je vidět, že šlo o malý jednolodní dřevěný kostelík v průčelí s hlavní věží a hlavním vchodem a malou věží (sanktusníkem) nad kněžištěm. Kostel byl po obvodu lemován nízkým krytým ochozem. Střecha kostela, věže i ochozů byly kryty šindelem a malá okna zasklená okenními skly zalitými v olovu.

+

+

Původní kostel
stával v místech dnešního hřbitova.

+

Z vybavení původního kostela
se do dnešních dnů zachovaly
pouze sochy svatých Jáchyma a Anny.

Dřevěný kostelík
byl pro sešlost stářím stržen
kolem roku 1780.

Příprava stavby nového kostela byla započata za pana faráře P. **Matouše Bassela** a za pana faráře P. **Josefa Komínka** v roce 1776 došlo k položení základního kamene a zahájení stavby kostela. Za jeho správy byl tedy od základu postaven nový kostel a současně vybudována i nová farní budova. Stavba nového kostela byla situována nedaleko kostela původního, na místě výše položeném, takže se stala po svém dokončení významnou dominantou celého okolí. Výstavba kostela trvala tři roky a probíhala v letech 1776 až 1779. Zdi i strop kostela byly vyzděny na kamenných základech z ručně dělaných pálených cihel zvaných „české placle“. Stropy tvoří zděná pruská oblouková klenba na pásech, střecha byla pokryta šindelem. Vnitřek kostela byl v té době vybaven jen nejnutnějším inventářem, který sem byl přenesen z původního dřevěného kostela. V novém kostele započaly bohoslužby hned po dokončení stavby, **jeho posvěcení se z různých důvodů odkládalo.**

P. Josef Komínek

Když se stal v roce 1792 dosavadní kooperátor **P. Josef Steiner** starobělským farářem, musel dokončit úsilí svého předchůdce. Několikrát odložené posvěcení kostela se uskutečnilo v neděli 14. června roku 1801. Chrám, který byl postaven víc jak před dvaceti lety, byl posvěcen ke cti sv. Jana Nepomuckého a sv. Mikuláše jako spolupatrona. Během obřadu byly do hlavního oltáře vloženy ostatky sv. Urbana papeže, sv. Vitališe opata a sv. Korony (Koronaty). Této slavnosti se zúčastnilo množství lidu, představitelé světské vrchnosti a spolu s biskupem světitelem dvacet kněží.

P. Josef Steiner

Farní kostel ve Staré Bělé posvětil
Alois Josef hrabě Krakovský z Kolovrat,
který byl krátce předtím 1. března 1801
jmenován olomouckým světícím biskupem.
Později se tento biskup stal
královehradeckým sídelním biskupem
a nakonec pražským arcibiskupem.
V sobotu před posvěcením chrámu
tento biskup udělil svátost biřmování
2215 osobám.

Světitel starobělského kostela
arcibiskup Alois Josef hrabě Krakovský z Kolovrat

Nástupcem P. Steinera se stal **P. Josef Schöny**. Ten byl farářem ve Staré Bělé v letech 1811 až 1828 a přičinil se zvláště o vybavení vnitřku kostela. V roce 1819 zde nechal instalovat nový hlavní oltář s pozadím a v roce 1822 byla realizována stavba kazatelny a křtitelnice. V létech 1826-1828 byly postaveny a vyzdobeny dva boční oltáře sv. Mikuláše a Svaté Rodiny.

P. Josef Schöny

+

Boční oltář sv. Mikuláše z let 1826-28

Boční oltář sv. Rodiny z let 1826-28

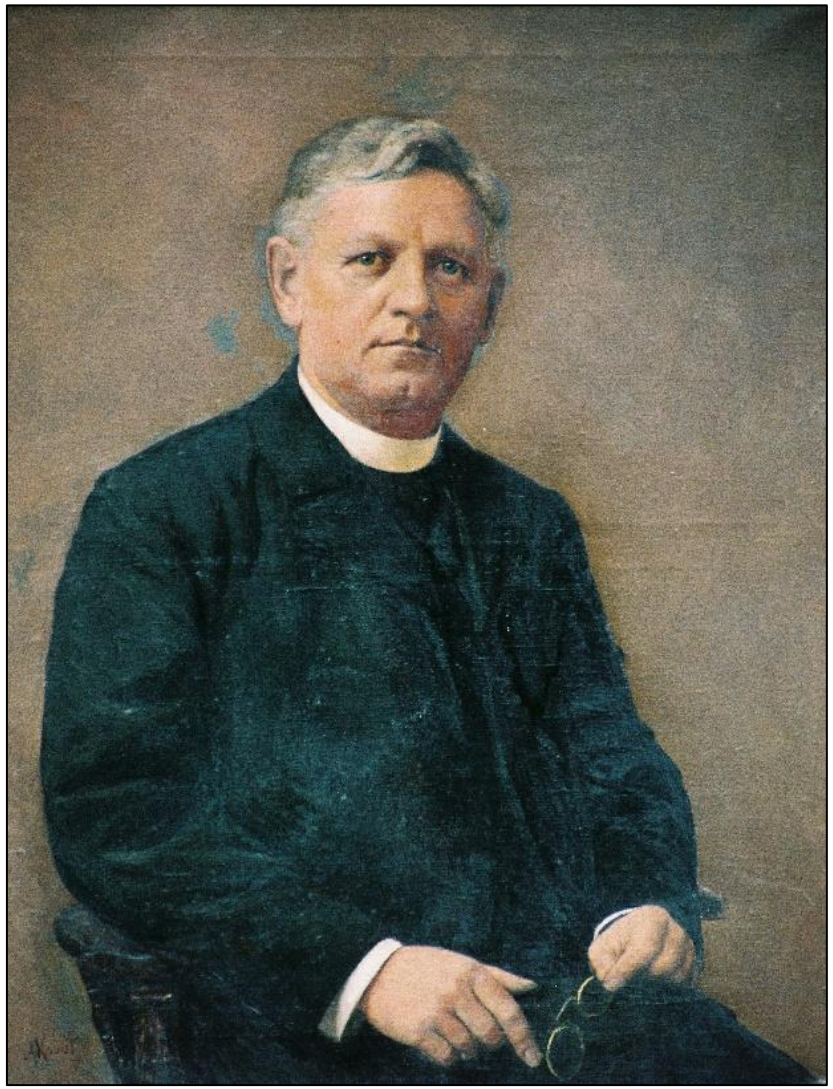

Za **P. Františka Zelinky** byl interiér kostela byl doplněn o rozměrný obraz sv. Jana Nepomuckého malíře Ignatze Bergera z Nového Jičína (1876). Nové varhany od firmy Rieger z Krnova byly instalovány v roce 1883.

Ústřední obraz sv. Jana Nepomuckého
z roku 1876
od malíře Ignatze Bergera

Za **P. Fabiána Gregárka**
byla v letech 1900-1905 k farnímu kostelu přistavěna kaple Panny Marie Lurdské.

Za P. Jaroslava Bárty v r. 1976 (v roce dvoustého výročí položení základního kamene kostela) byl v důsledku liturgické reformy pořízen oltář čelem k lidu a ambon podle návrhu akademického sochaře-kněze P. Miloslava Blažka (tehdejšího kaplana u Božského Spasitele v Ostravě).

Tímto bylo ukončeno nejdůležitější vybavení chrámu.

Kéž se v dalších letech daří
udržet krása
tohoto domu Božího,
kéž další a další generace
v něm budou
se starozákonním žalmistou
s nadšením zpívat:
„Do domu Hospodinova
s radostí půjdeme!“ (Žalm 121,1)

Kdo sem přicházejí s úctou a zbožností,
navracejí se domů naplněni radostí
a provázeni požehnáním.

(z liturgické modlitby na výroční den posvěcení kostela)

Má-li civilizace uspět a přežít,
musí být tvořena staviteli katedrál,
lidmi, které spojuje vize,
překračující délku jednoho života,
vize, která společnosti nabídne cíl a smysl,
vědomí, že dějiny nejsou pusté
a že nad horizontálou biologického života
ještě existuje vertikála života duchovního.

/P. Marek Vácha/

Bůh nepřebývá jen v kamenných chrámech,
ale především v hloubi lidského srdce.
To není metafora, je to tajemství.
Stvořitel světa si přeje učinit si příbytek
v každém z nás – nejen nás navštívit a projít kolem.
Přichází, aby v nás přebýval,
přichází, aby s námi zůstal.

/nuncius v ČR Jude Taddeus Okolo při znovuotevření baziliky ve Frýdku 1. května 2026/

Oslava 200 let od posvěcení kostela 11. listopadu 2001

zleva: + P. Rudolf Adámek, P. Jiří Urbánek, + biskup František Václav Lobkowicz, jáhen Aleš Ligocký
zprava: + P. Pavel Kupka, + P. Jaroslav Bárta, + P. Pavel Forgač
ministranti: Jaroslav Sýkora, Jiří Hořínek, Petr Folta

Farní kostel sv. Jana Nepomuckého a sv. Mikuláše

v Ostravě-Staré Bělé

250 let od položení základního kamene
1776-2026
225 let od posvěcení chrámu
1801-2026

Fragmenty z historie

- Vytvořil podle Sborníku z r. 2001: Marek Forgač
  duben-květen 2026
- Foto: Marek Forgač, Václav Stuchlý